

Ćwiczenie 1

Wyznaczanie przyspieszenia ziemskiego za pomocą wahadła rewersyjnego

I. Wymagania do ćwiczenia

1. Ruch harmoniczny prosty.
2. Wahadło matematyczne i fizyczne.
3. Dynamika ruchu obrotowego bryły sztywnej.

Literatura

1. I.W. Sawieliew, Kurs fizyki, t 1 PWN, Warszawa 1987 str . 222-226 .
2. J. Massalski, M. Massalska, Fizyka dla inżynierów, WNT, W-wa 2005, str.188- 197.
3. R. Resnick, D. Halliday, Fizyka, t. I, PWN, Warszawa 1998, str. 248-256, 350-354.

WERSJA A

II A. Metodologia wykonania pomiarów

1. Zawiesić wahadło rewersyjne na ostrzu B i ustawić masę m_2 w pobliżu ostrza A.
2. Wprawić wahadło w ruch (wchylenie $\varphi \leq 10^\circ$ dla każdego wzbudzenia takie samo) i zmierzyć za pomocą sekundomierza czas t dziesięciu wahań i wyliczyć wartość okresu $T_{B1} = t/10$.
3. Następnie odwrócić wahadło i zawiesić je na ostrzu A i podobnie jak punkcie 2 wyznaczyć wartość okresu T_{A1} .
4. Przesunąć masę m_2 o 5 cm w stronę B i ponownie wyznaczyć okres drgań T_{A2} dla zawieszenia A.
5. Wahadło odwrócić, zawiesić na ostrzu B i zmierzyć T_{B2} .
6. Powtórzyć pomiary wg. punktów 4,5 i znaleźć dwa szeregi wartości okresów $T_{A1}, T_{A2}, \dots, T_{An}$ i $T_{B1}, T_{B2}, \dots, T_{Bn}$ dla wszystkich możliwych położenia masy m_2 pomiędzy zawieszeniami A i B w odstępach co 5 cm. Wyniki zapisać w tabeli.

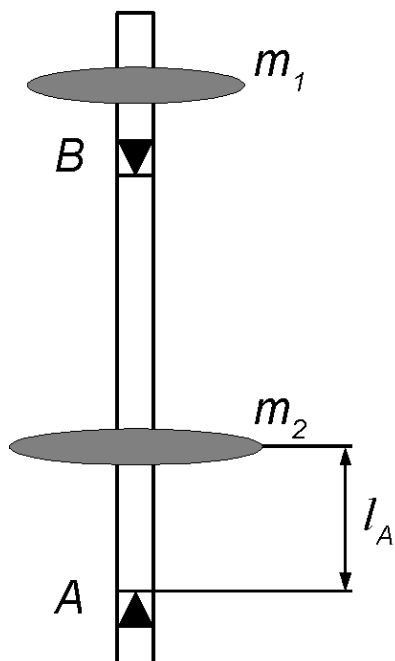

Tabela pomiarowa

l_{An} [m]	t_{An} [s]	t_{Bn} [s]	T_{An} [s]	T_{Bn} [s]	l_r [m]	T [s]	$g \pm u(g)$ [m/s ²]
					1,30		

III A. Obliczenia

1. Oszacować niepewności standardowe, metodą typu B dla l_A , i dla t , przyjmując: $\Delta l = 1$ mm, $\Delta t = 0,2$ s. Niepewność ΔT obliczyć z prawa przenoszenia niepewności $u(T) = u(t)/10$.
2. Narysować wykres zależności $T_A(l_A)$ oraz $T_B(l_A)$ dla obu zawieszonych A i B. Na wykresie zaznaczyć niepewności $u(T)$ i $u(l_A)$.
3. Z wykresu odczytać wartości okresu drgań wahadła rewersyjnego T_{AX} i T_{BY} odpowiadające punktom przecięcia krzywych $T_A(l_A)$ i $T_B(l_A)$ i obliczyć ich średnią arytmetyczną $T_{\dot{S}r} = \frac{T_{AX} + T_{AY}}{2}$.
4. Obliczyć przyspieszenie ziemskie ze wzoru (6), wstawiając wartość średnią $T_{\dot{S}r}$.
5. Niepewność przyspieszenia ziemskiego wyznaczyć z prawa przenoszenia niepewności.
6. Sprawdzić, czy zmierzona wartość g , w granicach niepewności, pokrywa się z wartością tablicową.